

2023

Raport de activitate al Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor Nord

(versiunea prescurtată)

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

CHILDHOOD

WORLD CHILDHOOD FOUNDATION
FOUNDED BY H.M. QUEEN SILVIA OF SWEDEN

CNPAC

Centrul regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor Nord

mun. Bălți

centrulbarnahus@cnpac.md

+373 780 00 710

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC)

office@cnpac.md

+373 780 00 480

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) este o organizație membră fondatoare a Rețelei Europene PROMISE Barnahus, având un rol activ în promovarea și implementarea standardelor Barnahus în Moldova din 2016.

Începând cu anul 2022, CNPAC este prestator de serviciu social acreditat cu prestarea asistenței integrate a copiilor victime/martori ai infracțiunilor (serviciu de tip Barnahus).

La 27 decembrie 2019, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 708 prin care a instituit serviciul de asistență integrată a copiilor-victime/martori ai infracțiunilor (de tip Barnahus). Prin această Hotărâre de Guvern, a fost aprobat **Regulamentul-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrelor regionale de asistență integrată a copiilor-victime/martori ai infracțiunilor și Standardele minime de calitate pentru acest tip de serviciu**. Astfel, Guvernul și-a asumat angajamentul să creeze trei centre regionale, la Nord, Centru și Sud pentru prestarea acestui serviciu.

Primul Centru regional a fost instituit în 2022 de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale în zona de Nord. Centrul este amplasat în mun. Bălți și deservește 12 unități administrativ-teritoriale: **Briceni, Ocnîța, Soroca, Dondușeni, Edineț, Drochia, Rîșcani, Glodeni, Fălești, Sîngerei, Florești și mun. Bălți**. De asemenea, până la crearea tuturor centrelor regionale, Centrul regional Nord acordă asistență integrată beneficiarilor, indiferent de arondare, conform principiului accesibilității.

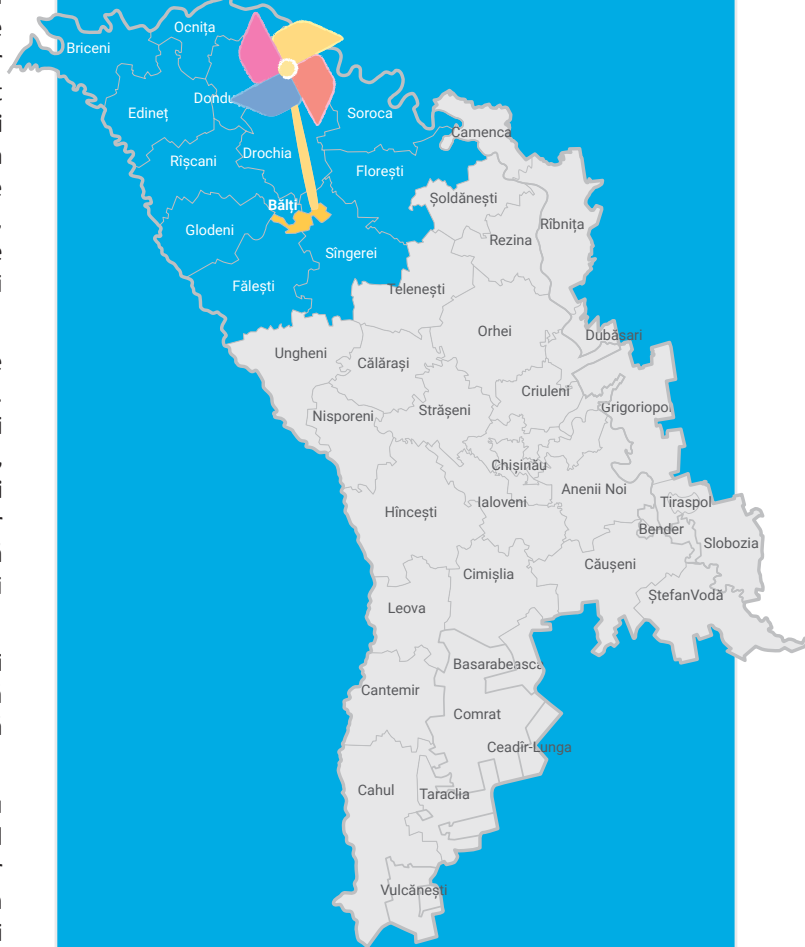
Pentru asigurarea funcționalității Centrului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, anual, contractează serviciile de asistență specializată prestate în cadrul Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor Nord.

În conformitate cu prevederile pct. 3 din Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului, în cadrul centrului sunt asistați copii victime/martori ai infracțiunilor cu caracter sexual, privind traficul de copii sau violența în familie, contra vieții și/sau sănătății, precum și în alte cazuri în care interesele justiției sau ale copilului o cer, care au sau pot avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice ai acestora. Totodată, beneficiari ai Centrului pot fi și copiii victime/martori ai contravenției de violență în familie sau celei care atentează la viața și sănătatea copilului, atunci când interesele copiilor o cer. De asemenea, de asistență specializată în cadrul Centrului poate beneficia reprezentantul legal sau persoana de încredere a copilului.

Potrivit reglementărilor pct. 17 din Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului, în cadrul acestuia se acordă următoarele tipuri de servicii de asistență specializată: informare prealabilă a copilului despre audiere în condiții speciale; audiere în condiții speciale; examinare medico-legală; evaluare psihologică; asistență pentru asigurarea protecției copilului în situație de risc; asistență psihologică în criză; examinare medicală; asistență juridică.

Pe parcursul anului 2023, în cadrul Centrului regional Nord au fost asistați 227 copii și 151 adulți.

Centrul regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor Nord

Asistența integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

Centrul regional BARNAHUS Nord

2023

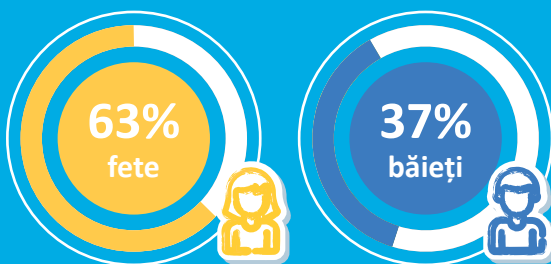
Profilul beneficiarului

În anul 2023, au fost înregistrate **257 solicitări de asistență specializată**, în privința a **227 copii victime sau martori ai infracțiunilor** care au fost admiși în asistență.

Genul copiilor asistați

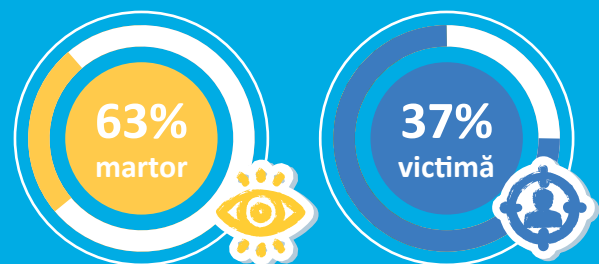
În anul 2023, dintre cei **227 copii admiși** în asistență, **63% au fost fete**.

Statutul copiilor asistați

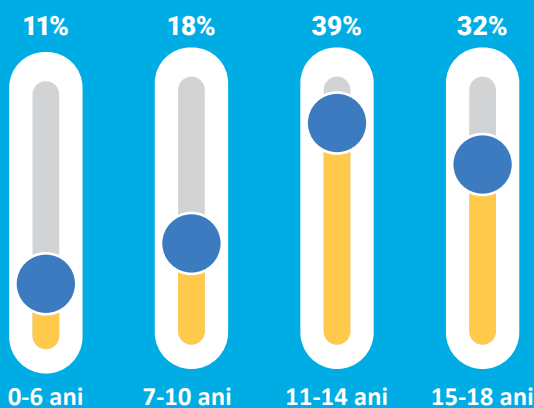
Față de anul 2022 a crescut rata **copiilor martori ai infracțiunilor asistați** cu **11%**.

Vârsta copiilor asistați

Față de anul 2022 a crescut rata copiilor asistați cu vârsta cuprinsă între **15 și 18 ani** cu **14%**.

Mediul copiilor asistați

Mai mult de **jumătate dintre copiii asistați** în 2023 au provenit din **mediul rural**.

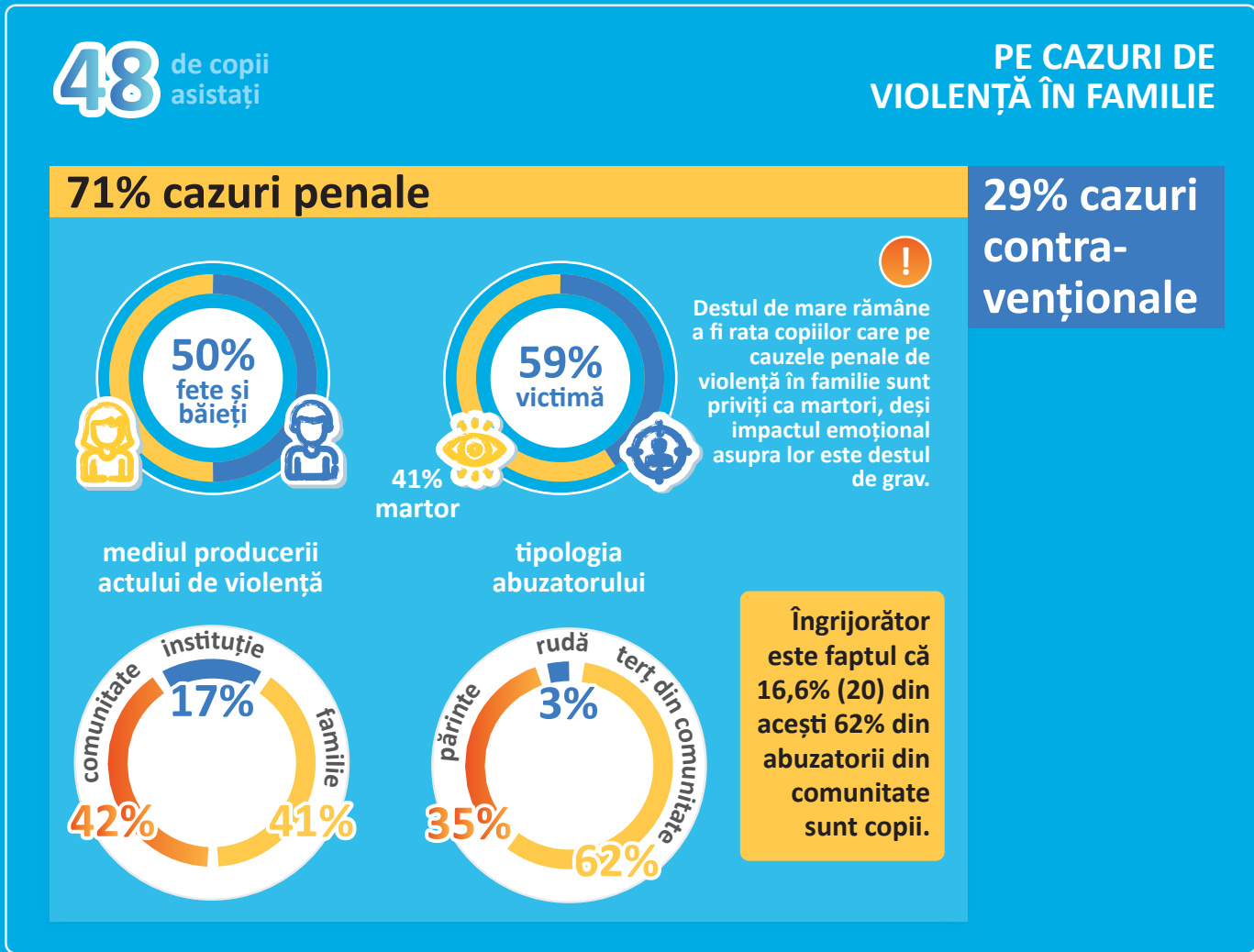
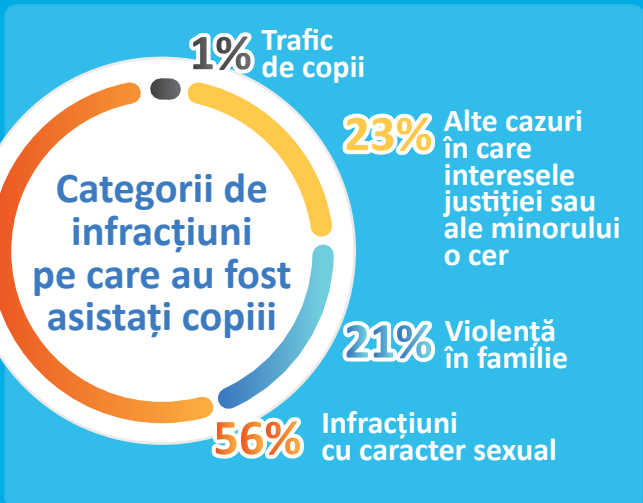
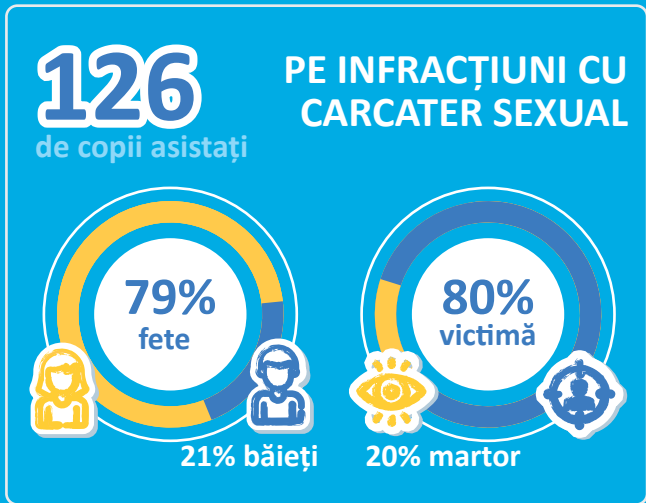

Asistența integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

Centrul regional BARNAHUS Nord

2023

Tipologia cazurilor asistate

Asistența integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

Centrul regional BARNAHUS Nord

2023

Volumul asistenței acordate

Asistența integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

Centrul regional BARNAHUS Nord

2023

Studiu de caz

AUDIERE ÎN CONDIȚII SPECIALE ÎN FAZA DE EXAMINARE A CAUZEI PENALE ÎN INSTANȚA DE JUDECATĂ

Fata, partea vătămată pe o cauză penală privind comiterea unei infracțiuni cu caracter sexual, a fost chemată să depună declarații repetate, la momentul când cauza penală se afla la faza de examinare în instanța de judecată. De la audierea fetei, în condiții speciale, la faza de urmărire penală trecuseră 5 ani.

În cadrul ședinței de judecată, în prezența tuturor participanților, fata s-a blocat și nu a putut oferi declarații. Prin urmare, completul de judecată a fost nevoit să întrerupă ședința. Pentru deblocarea situației, procurorul pe caz a înaintat demers pentru audierea fetei în condiții speciale în cadrul Centrului regional Nord. Demersul a fost acceptat de instanța de judecată, iar Centrul a reușit să răspundă prompt acestei solicitări, organizând audierea copilei în aceeași zi la intervalul de câteva ore după reportarea solicitării.

Grupul de profesioniști care s-a prezentat la Centru a fost foarte reticent, aceștia fiind încrezuți că schimbarea locației de audiere nu va da rezultat scontat, în sensul că fata nu va depune declarații.

Cu toate acestea, ajunsă la Centru, fata a beneficiat de asistență psihologică. După intervenția desfășurată, starea emoțională a fetei s-a echilibrat, în rezultat aceasta a putut depune declarații și răspunde la întrebări.

EXAMINARE MEDICO-LEGALĂ ÎN CADRUL CENTRULUI

Fetita de 10 ani locuiește împreună cu mama, fratele, bunica și concubinul mamei. Mama a găsit poze nud a copilei sale în telefonul mobil al concubinului și imediat a anunțat organele de drept. Presupusul abuzator a fost reținut în aceeași zi.

A doua zi după reținerea presupusului abuzator, în adresa Centrului a parvenit demersul ofițerului de urmărire penală prin care s-a solicitat facilitarea desfășurării expertizei medico-legale a fetei în cadrul Centrului de către un expert de gen feminin.

Specialiștii Centrului au luat legătura cu experta medico-legală, care deservește alt raion, și a fost solicitată intervenția acesteia. În a doua parte a zilei a fost posibilă examinarea fetei în cadrul Centrului de către expertul de gen feminin. După această intervenție fetița a discutat cu psihologul Centrului pentru a stabili starea emoțională a acesteia, iar mama fetei a discutat cu juristul Centrului, care a informat-o despre procedurile judiciare care vor mai urma și drepturile de care dispun.

În data de 22.02.2023 în adresa Centrului regional Nord a parvenit demersul Procuraturii cu solicitarea de a efectua audierea în condiții speciale și desfășurarea evaluării psihologice a fetei cu întocmirea raportului de evaluare. Centrul a facilitat audierea fetei. Informația comunicată de către fetiță, în cadrul audierilor, a permis organelor de drept să aplice arestul preventiv în privința presupusului abuzator, ceea ce a permis ca fata cu mama să rămână în siguranță la locuința lor.

Ulterior fata a beneficiat de 3 ședințe de consiliere psihologică, în rezultatul cărora a fost întocmit raportul de evaluare psihologică și expediat solicitantului.

NERESPECTAREA INTERESULUI SUPERIOR AL COPILULUI

Un caz asistat în 2023 în cadrul Centrului regional Nord scoate în evidență consecințele acțiunilor profesioniștilor care nu satisfac interesul superior al copilului, ci mai degrabă urmăresc prezervarea confortului personal.

Situația vizează un copil martor al violenței în familie care a fost audiat în incinta Judecătoriei. Procurorul nu a referit copilul către asistența Centrului, din cauza că judecătorul se opune cu vehemență de a se deplasa pentru audiere către Barnahus. Din cauza acestei poziții, copilul a fost audiat în judecătorie și nu într-un spațiu amenajat prietenos. Mai mult, audierea acestuia a fost facilitată de către un specialist care nu a beneficiat de instruire specială pentru această sarcină, așa cum prevede art. 6 subpunct. 191 din Codul de procedură penală.

După audiere, copilul a fost referit spre evaluare psihologică către un serviciu multifuncțional din localitate. Specialiștii serviciului multifuncțional nu au putut realiza evaluarea psihologică și au sistat procesul. După acest eșec, autoritățile au decis ca copilul să fie referit către Centrul regional Nord pentru a fi evaluat psihologic. În cadrul Centrului Barnahus, specialiștii au acordat asistența psihologică solicitată, doar că acesta deja a trecut prin mai multe experiențe traumatizante.

Asistența integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

Centrul regional BARNAHUS Nord

2023

Feedbackul beneficiarilor

Pe parcursul anului 2023, angajații Centrului au colectat date privind atitudinea beneficiarilor față de calitatea serviciilor prestate în cadrul Centrului. Adulții au împărtășit doar emoții pozitive, printre care:

Copii au fost mult mai deschiși în descrierea emoțiilor pe care le-au avut în interacțiunea cu specialiștii Barnahus. Aceștia au împărtășit atât emoțiile pozitive, cât și pe cele negative.

„O ambianță foarte plăcută și primitoare. Sunt cei mai calificați specialiști. Copilului i-a plăcut nespun la acest centru, venea cu entuziasm. Suntem mulțumiți pentru prestarea serviciilor acestui centru”

„Дети чуть отошли от того горя и шока, который был у них, играли даже смеялись, спокойно себя чувствовали, чувствовали себя защищённо. Большое спасибо Вам и Вашему Центру”

„Sunt mulțumită de acest Centru și de serviciile ce au fost prestate. La fel și copiii au fost bucuroși și liberi în timpul ce ne-am aflat aici”

EMOȚIILE POZITIVE

- „Comportamentul lor și primirea caldă în acest centru”
- „Siguranță și încredere în aceste persoane minunate, ceea ce m-a făcut să devin mai puternică și să merg mai departe”
- „Totul a fost foarte bine, nici una din acțiuni nu mi-au creat neplăceri, doar emoții pozitive”
- „M-am simțit ca într-o lume a copilăriei”

EMOȚIILE NEGATIVE

- „Obosit, mă simt vinovat că în loc să fac lucru acasă sunt aici”
- „Trebuia de așteptat mult timp pentru rândul său”
- „Nu mi-a plăcut să vin cu mașina de poliție, că nu sunt iubit de ei”
- „Prezența camerelor m-a făcut puțin mai agitată”

Asistența integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

Centrul regional BARNAHUS Nord

2023

Sensibilizarea profesioniștilor

În anul 2023, CNPAC a lansat o campanie de sensibilizare, îndemnând profesioniștii să asigure copiilor o justiție prietenoasă, prin referirea cât mai rapid posibilă după identificare către Centru.

SĂ OFERIM COPILOR O JUSTIȚIE PRIETENOASĂ ÎN CADRUL BARNAHUS!

Dacă ești în contact cu un copil victimă a infracțiunii:

- ✓ **Convinge-te** că copilul este în siguranță;
- ✓ **Contactează** echipa BARNAHUS pentru stabilizarea emoțională a copilului, examinarea medico-legală și audierea în condiții speciale;
- ✓ **Însușește** copilul și persoana lui de încredere către Centrul BARNAHUS.

Centrul regional de asistență integrată a copiilor victime ale infracțiunilor - BARNAHUS:

Serviciu de specializare înaltă pentru copiii martori ai infracțiunilor;

Echipă multidisciplinară care sprijină copilul în parcursul său prin sistemul de justiție;

Suport specialiștilor în colectarea probelor.

CentrulBarnahus@cnpac.md 078000710

www.cnpac.md resurse utile, Barnahus parcursul copilului prin sistemul de justiție până la Barnahus

Mesajul a fost distribuit către toate instituțiile și autoritățile care lucrează cu și pentru copiii victime sau martori ai infracțiunilor în cele 12 unități administrativ-teritoriale pe care le deservește Centrul regional Nord, prin intermediul sesiunilor de informare.

La aceste sesiuni, au participat circa **420 de profesioniști** din diverse domenii care lucrează cu și pentru copii în cadrul serviciului Barnahus, inclusiv angajați ai poliției (ofițeri de sector, angajați ai echipajelor de poliție de reacționare operativă, ofițeri de urmărire penală), procurori, judecători (în special, judecători de instrucție), experți medico-legali și specialiști în protecția copiilor din structurile teritoriale de asistență socială.

„În Centru lucrează specialiști care pătrund în esența fiecărui caz. Ar fi bine de simplificat procedura de elaborare a rapoartele de evaluare psihologică.”

Ofițer de urmărire penală

„Apreciez înalt conlucrarea cu specialiștii centrului, dotarea lui și calitatea instruirilor. Apreciez familiarizarea cu metoda de examinare medico-legală în cadrul Centrului.”

Expert medico-legal

„Apreciez conlucrarea cu Centrul „Barnahus” ca una pozitivă și utilă. Angajații Centrului „Barnahus” sunt receptivi și deschiși pentru a conlucra productiv. În viziunea noastră activitatea Centrului „Barnahus” este la un nivel înalt. Poate ar fi nevoie de un mijloc de transport pentru a deservi persoanele care au nevoie de consiliere și evaluare psihologică.”

Procuror

„Conlucrarea este una productivă. Este foarte important ca noi împreună să ajutăm copiii victime/martori ai infracțiunilor și să susținem familiile acestora. Angajații s-au dovedit partenerii de încredere și profesioniști. Fiecare caz este abordat individual.”

Judecător de instrucție

or. Rîșcani

or. Bălți

or. Drochia

or. Briceni

or. Glodeni

or. Florești

or. Fălești

or. Ocnița

or. Edineț

or. Danduieni

or. Sîngerei

Asistența integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

Centrul regional BARNAHUS Nord

2023

Bugete

Finanțarea Centrului regional Nord în anul 2023 a fost asigurată din două surse:

- ✓ din sursele bugetare oferite de către fondatorul serviciului, prin intermediul a două contracte de achiziție publică de servicii;
- ✓ din sursele prestatorului de serviciu, atrase prin intermediul proiectelor finanțate de către partenerii de dezvoltare.

Astfel, din sursele bugetare pentru funcționarea centrului regional Nord în anul 2023 a fost cheltuită suma de **2.142.563.55 mdl**, după cum urmează:

- ✓ Contract 06-LD din 23 ianuarie 2023 executat în proporție de 90% (încheiat pentru suma de 1.140.223 mdl dintre care efectiv s-a cheltuit suma de 1.028.165,96 mdl);
- ✓ Contract 101-LD din 31 iulie 2023 executat în proporție de 100 % (încheiat pentru suma de 1.114.436,22 mdl și valorificat integral).

Totodată, pentru acoperirea altor activități care au fost imposibil de inclus în bugetul asigurat prin finanțarea de la bugetul de stat, prestatorul a alocat următoarele resurse financiare pentru acoperirea următoarelor cheltuieli:

de la bugetul de stat

Cheltuieli remunerare personal

1.908.550,40 mdl

Cheltuieli administrative de întreținere

195.045,17 mdl

Cheltuieli pentru materiale circulante

38.967,98 mdl

total

2.142.563,55 mdl

contribuție prestator

Cheltuieli instruire și capacitate personal angajat

155.843,66 mdl

Cheltuieli instruire și capacitate profesioniști

5.957,89 mdl

Cheltuieli infrastructură Centru (mobiliar, tehnică, etc.)

64.771,67 mdl

Cheltuieli pentru informare și sensibilizare

143.065 mdl

total

369.638,22 mdl

Asistența integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

Centrul regional BARNAHUS Nord

2023

Constatări și concluzii

Activitatea Centrului regional Nord în anul 2023 scoate în evidență că volumul solicitărilor de asistență specializată este în creștere. Media lunară a copiilor admiși în asistență a fost de 11-15 ani, dublu față de anul 2022. Astfel, pentru a asigura celeritatea și calitatea asistenței este necesară a se păstra marja de flexibilitate în gestionarea personalului și extinderea spațiului.

Analiza datelor colectate în anul 2023 confirmă caracterul regional al serviciului. Solicitări de asistență au parvenit din toate raioanele arondate Centrului regional Nord. În creștere substanțială, în anul 2023, au fost sesizările parvenite din alte unități administrativ-teritoriale, decât cele atribuite Centrului regional Nord potrivit HG nr. 708/2019 (27 sesizări, ceea ce reprezintă 10,5%) cu 4% mai mult față de 6,5% înregistrate în 2022.

Acest fapt subliniază necesitatea accelerării procesului de instituire a celorlalte Centre regionale pentru a asigura tuturor copiilor victime/martori ai infracțiunilor asistență specializată.

De asemenea, s-a înregistrat o creștere a numărului copiilor de peste 14 ani audiați în cadrul Centrului de la 18% în 2022 la 32% în anul 2023. Această creștere poate fi argumentată prin efectul noilor modificări aduse la Codul de procedură penală (art.109 și art. 110¹).

În perioada de referință, s-au înregistrat câteva cazuri care, grație cooperării intersectoriale (poliției, autorității tutelare, experților medico-legali), a fost posibilă examinarea copilului victimă a infracțiunilor sexuale în spațiul prietenos al Centrului. Această experiență a permis să concluzionăm că, pentru a asigura examinarea copiilor victime ai infracțiunilor în cadrul Barnahus, aceștia trebuie să fie referiți cât mai rapid posibil după producerea incidentului.

Asistența integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

Centrul regional BARNAHUS Nord

2023

Recomandări

În vederea consolidării serviciului de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor, se recomandă:

asigurarea finanțării activității Centrului în corespundere cu volumul și dinamica tipurilor de asistență solicitată;

examinarea oportunității de extindere a spațiului Centrului regional Nord;

diseminarea activității Centrului regional Nord drept exemplu de bună practică pentru specialiștii din zona de Sud și Centru;

informarea și sensibilizarea tuturor actorilor cheie, care activează în domeniile ordinii publice și asistenței sociale privind necesitatea de referire a copiilor către serviciu cât mai rapid posibil după producerea incidentului;

accelerarea proceselor de creare a Centrelor regionale Sud și Centru;

fortificarea cooperării intersectoriale, în special a angajaților poliției cu experții medico-legali pentru a crește numărul cazurilor de examinare a copiilor în cadrul serviciului.

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

Elaborarea raportului a fost realizată în cadrul activităților proiectului „Răspunsul multidisciplinar la cazurile de violență față de copii”, proiect finanțat de World Childhood Foundation și implementat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii.